

ABY I TĚŽCE POSTIŽENÉ DĚTI DOSTALY VZDĚLÁNÍ, JAKÉ SI ZASLOUŽÍ

To není jen moto, ale i posláním školy Smiling Crocodile. Jedná se o speciální školu určenou pro děti s těžkým kombinovaným postižením, které není možné zařadit jinam, respektive je často jinde nechtějí. Jejich žáky trápí mnoho zdravotních problémů, zrakových, sluchových nebo mají třeba tracheostomii a bohužel i závažná progresivní onemocnění. Takových dětí je v České republice deset tisíc. Ve Smiling Crocodile věří, že i tyto děti mají právo na vzdělávání, kde mohou rozvinout svoje schopnosti, naučit se něco nového a zkvalitnit tak svůj život. Zároveň dochází ze strany školy i k výrazné pomoci rodinám, které o tyto děti pečují.

Nejzranitelnější děti nikdo do školy nechce

Děti s těžkým kombinovaným postižením vyžadují individuální péči. Potřebují speciální asistenty, pravidelné terapie, integrační aktivity. Právě to jim je schopno nabídnout specializované školské zařízení, jakým je třeba Smiling Crocodile. Financování takovéto školy je ovšem velice náročné. Do roku 2020 bylo ještě únosné, poslední tři roky ale platí vyhláška, která speciálním školám znemožňuje poskytovat asistenty jako podpůrná opatření, proto je škola musí z vlastních zdrojů zajistit sama. „Po roce 2020 je to finančně úplná katastrofa.“

Dostáváme neustále rady, jak si zlepšit finanční situaci tím, že děti s těžkým postižením převedeme na domácí vzdělávání a zvětšíme si třídy „jednoduššími“ dětmi, to my ale udělat našim dětem nechceme,“ říká Dagmar Herrmannová, ředitelka školy.

Novela vyhlášky č. 27/2016 Sb. z ledna 2020 zrušila ve speciálních školách poskytování celé řady podpůrných opatření. Mimo jiné i možnost využívat asistenta pedagoga, speciální učebnice, učební nebo kompenzační pomůcky, předměty speciálně pedagogické péče nebo tzv. pedagogickou intervenci. MŠMT odůvodnilo změny tím, že speciální školy zajišťují kvalitní péči bez nutnosti přiznat těmto dětem individuální podpůrná opatření, jako je tomu u běžných škol. Přitom právě děti s vyšší potřebou podpory, které jsou vzdělávány ve speciálních školách, podpůrná opatření nejvíce potřebují: „Individuální práce s dětmi má velký potenciál, jejich frustrace je mnohem menší, emoční stabilita naopak výrazně vyšší,“ dodává Herrmannová.

Každé páté dítě z kola ven

Podle analýzy Zkušenosti rodičů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterou pro spolek Spolu, z. s., vypracovala v roce 2022 organizace PAQ Research, už

dnes dochází k tomu, že zákonní zástupci každého pátého dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“) čelí výzvam ze strany škol, ŠPZ či rodičů spolužáků k přestupu na jinou školu nebo k odchodu do individuálního (domácího) vzdělávání. Polovina z těchto dětí skutečně ze školy, na které se doposud vzdělávaly, odchází. Současně už při zápise dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními do 1. ročníku základní školy je požadavek škol na zajištění další asistence druhým nejčastějším požadavkem, kterým podmiňují školy přijetí dítěte. V tomto případě jde navíc o přímý protizákonný postup jakékoli školy, protože podmínky pro přijetí k základnímu vzdělávání jsou pouze dvě – dosažení věku 6 let, a pokud jde o školu spádovou, pak i trvalý pobyt dítěte ve spádovém obvodu školy. Nic více.

„Je nezbytně nutné vrátit celou řadu podpůrných opatření, a to včetně asistenta pedagoga, do speciálních škol. A také zamezit zrušení asistentů coby podpůrného opatření pro konkrétní dítě v běžných školách, které nyní v rámci tzv. parametrizace asistentů pedagoga připravuje ministerstvo školství,“ vysvětluje Iva Janská, která vede neziskovou organizaci Spolu, z. s. Podle spolku, i dalších odborníků případné zrušení asistentů pedagoga coby podpůrných opatření ještě více umocní tlak na odchod znevýhodněných dětí ze škol.

„Naše organizace usiluje o to, aby měly všechny děti šanci uspět ve škole podle svých možností. A to bez ohledu na to, jestli se vzdělávají v běžné, nebo speciální škole. Chceme, aby dostaly potřebnou podporu, na kterou mají ze zákona nárok, aby se nestávalo, že některé děti ve školách kvůli jejich postižení nechtějí

a snaží se je umístit do domácího vzdělávání nebo prostě „jinam“. Naším cílem je, aby rovné příležitosti ve vzdělávání skutečně v praxi fungovaly,“ vysvětluje Iva Janská.

Tým Spolu, z. s., měl možnost osobně navštívit mateřskou a základní školu pro děti s kombinovaným postižením Smiling Crocodile Charity. Měli jsme možnost prohlédnout si úžasné prostory, vyzkoušet muzikoterapii, snoezelen i ovládání počítače očima a hlavně vidět děti, kterým se ve škole opravdu věnují. O tom, jak těžké je financování takové školy, obzvláště po zrušení podpůrných opatření ve speciálních školách v roce 2020, jsme si povídaly s ředitelkou Dagmar Herrmannovou a finanční manažerkou Markétou Doberskou. Děkujeme za váš čas, držíme palce a těšíme se na spolupráci!

Autor: Bára Kiliesová, Spolu, z. s. (27. února 2023)

Řešíte také problémy se vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami? Ať už jste rodiče, škola, nebo neziskovka pomáhající rodinám znevýhodněným dětem, ozvěte se nám! Rádi zahájíme spolupráci a přijedeme i k vám nebo vám v naší právní poradně pomůžeme řešit problém konkrétního dítěte. V případě zájmu napište na info@spoluskola.cz a my se vám ozveme.